

Mechorosty tlejícího dřeva a jejich vztah ke druhu stromu a stádiu rozkladu v přirozeném jedlobukovém lese v České Republice

Práce popisuje proměny společenství mechorostů, které rostou na kmenech jedle břízové a buku lesního v různých fázích rozkladu. Autoři sledovali především vliv pH, proto byly testovány následující hypotézy: i) diverzita druhů mechorostů je druhově nespecifická, ii) druhová diverzita je nejvyšší v prvním stádiu, iii) je výrazný interspecifický rozdíly v diverzitě společenstev a rychlosti tělení, iv) vliv druhu tlejícího stromu na složení společenstva mechorostů je silnější než vliv fáze tělení, v) buk hostí epifytická a oportunní společenstva, zatímco jedle hostí výhradně epifytické druhy. vi) pH prvních stádií klesá, čímž se zvyšuje podíl křovin a porostů. vii) pH klesá s postupem tělení.

Využitelné výstupy:

mrtvé dřevo ve všech stádiích rozkladu představuje zásadní prvek lesního ekosystému. Padlé v dřevě, kmeny s tvrdě stojící se dřevo vytváří malé heterotypy lesní biodiverzity, které poskytují živou substrát, zdroj potravy a úkryt mnoha specializovaným (saproxytickým) fauně na mrtvé dřevo vázaným) druhům - rostlinám, houhám, bezobratlým a drobným obratlovcům.

vysší početnost a různorodost mrtvého dřeva je v letištích plovákových porostech přibližuje bohatší společenstva saproxytických organismů.

rozkladem dřeva dochází ke změnám mechanických a chemických vlastností dřeva jakožto živého substrátu a tyto změny jsou reflektovány ve složení společenstev mechorostů.

na počátku rozkladu převažují na kmeni epifytické druhy vázané na kůru. Rozklad dřeva stromů na sebe vliví i různě společenstev mechorostů a to díky rozdílné vlně a strukturně křivce. v prvních fázích tělení samotného dřeva nejde rozlišit mezí přirozenými mechorosty - tyto rozdíly jsou dány odlišným chemizmem dřeva listů a jehličnatých.

nejvíce druhů nalezneme na dřevě v prvním stádiu. V této p/bchoďné fázi nalezneme nejvíce zástupců od různých skupin - epifyty, oportunnícké druhy a striktně epifytické (na povrchu dřeva vázané) druhy. Mezi striktně epifytické druhy patří jätrovky, které jsou výsoce nadyšné k vysušení. Epifytické druhy zcela převažují v pozdních fázích tělení, kdy jsou, s tím jak dochází k úplné dekompozici dřeva, postupně vytlačeny druhy pozemního substrátu.

hlavním hnacím faktorem této sukcese je změna pH v prostědi substrátu. Hodnota pH ovlivňuje klíčení, růst a životaschopnost vyhoukav a řábounů.

shrňt dat pro dřevě práce byl proveden v Národní přírodní rezervaci Salajka v Moravskoslezských Beskydách. Salajka se rozkládá na 22 ha. Podlhož podlhož rezervace tvoří flyšové horniny a kambizem, na které rostou jedlové buňiny (61% porost) tvoří buk, 30% jsou jedle, zbytek jsou porosty smrků zepředu a javoru klen.

de o velmi starý les, kde podíl tlejícího dřeva představuje 40% celkového objemu. Objem tlejícího dřeva je více než z 84% tvořen jedlím.

bylo sledováno 57 padlých kmenů ve třech fázích rozkladu (viz Obr. 1). Po délce 5 m byly započteny všechny nalezené mechorosty, které byly určeny do druhu a rozřazeny do kategorií podle životní strategie na druhy epifytické, epifytické, epilitické (rostoucí na povrchu horniny), terkolární (rostoucí na povrchu p/b), a oportunní (rostoucí na mnoha povrchích).

bylo změřeno pH na povrchu 38 kmenů. V závislosti na fázi tělení byla zjištěna buď křivka nebo dřevo. Všechna měření byla provedena během jednoho dne za konstantních povětrnostních podmínek.

na padlém dřevě bylo nalezeno 68 druhů mechorostů (19 jätrovek, 49 mechtů). V buňinách byla vyšší druhová diverzita mechtů než v jedlových porostech, diverzita jätrovek byla stejná pro jedlové i bukové porosty (viz Obr. 2).

nejvyšší diverzita mechorostů byla zjištěna v prvním stádiu dekompozice dřeva, počáteční a závěrečné fáze tělení měly obdobné hodnoty diverzity.

pH porostu klad se lišilo podle druhu stromu a fáze tlenu. Ve finální fázi rozkladu bylo pH výrazně nižší než na počátku a v průběhu procesu. Nicméně, vzhledem k hodnotě pH má druh stromu. Naměřené hodnoty pH byly výrazně nižší u jedle.

•

z výsledků vyplývá, že pro zachování vysoké diversity mechorostů je třeba udržet smíšené lesní porosty s dostatečným množstvím mrtvého dřeva v různých fázích rozkladu.

Grafické přílohy: [prehled_studovanych_klad.png](#) [1]

 [prehled_nalezenych_mechu.png](#) [2]

Zdroj: Tábořská M., Přívětivý T., Vrška T., Ódor P. (2015): Bryophytes associated with two tree species and different stages of decay in a natural fir-beech mixed forest in the Czech Republic. Preslia 87: 387–401

Zadal: Zuzana Blažková

URL zdroje: <http://forumochranyprirody.cz/mechorosty-tlejiciho-dreva-jejich-vztah-ke-druhu-stromu-stadiu-rozkladu-v-prirozenem-jedlobukovem-le>

Odkazy:

[1] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/prehled_studovanych_klad.png

[2] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/prehled_nalezenych_mechu.png